

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УРОКУ ХІМІЇ НА ОСНОВІ ЗВОРОТНОГО ДИЗАЙНУ

Галина Марчук, директорка комунальної установи “Центр професійного розвитку педагогічних працівників Дрогобицької міської ради”,
вчителька хімії Дрогобицького наукового ліцею імені Богдана Лепкого
Дрогобицької міської ради Львівської області, вчителька-методистка

Зворотний дизайн – це підхід до планування навчання, що починається з кінцевої мети, а потім працює у зворотному напрямку. Концепція зворотного дизайну була запропонована американським педагогом Ральфом У. Тайлером у 1949 році. Схожий підхід до “навчання на основі результатів” розробив у 1994 році американський педагог-психолог Вільям Спейді. Концепції зворотного дизайну та навчання на основі результату об'єднала модель розуміння через проектування, яку запропонували американські фахівці Грант Уїггінс та Джей МакТіг. Вони є авторами книги “Розуміння задумом”, яка була опублікована в 1998 році.

Модель уроку зворотного дизайну складається з наступних етапів: 1. Формулюємо освітні результати (цілі навчання). 2. Підбираємо інструменти вимірювання чи оцінювання результату. 3. Плануємо діяльність (навчальний досвід та інструкції) на уроці. Планування уроку, створеного за допомогою зворотного дизайну, розпочинаємо із визначення освітніх результатів (цілей навчання). Навчальні цілі мають бути чітко пов'язані з державними стандартами, але зорієнтовані на учня. Вони мають бути досяжними, конкретними та легко вимірюваними. Наступним етапом є підбір методик та критеріїв оцінювання. Оцінювання є критично важливим кроком в освітньому процесі, оскільки воно визначає, чи досягнуто навчальних цілей уроку. Оцінювання дозволяє вчителям побачити, чи було їхнє навчання ефективним. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне та підсумкове. Формувальне оцінювання, окрім бального, може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, включати саморефлексію. Розрізняють різні типи оцінювання: оцінювання навчання, оцінювання для навчання, оцінювання як навчання. На останньому етапі планування уроку вчителі вибирають відповідні стратегії навчання та навчальні дії, які допоможуть учням засвоїти зміст, дозволять їм успішно пройти оцінювання та продемонструвати свій успіх.

Зворотний дизайн допомагає вчителям створювати уроки, які зосереджені на меті (навчання), а не на процесі (викладання). Традиційно вчитель планує урок відштовхуючись від змісту уроку. Він виступає експертом, який розповідає, що знає сам, і додає зручні для нього завдання. У зворотному дизайні змінюється роль вчителя. Як фасилітатор та наставник навчання учнів він забезпечує постійний зворотний зв'язок і заохочення, спонукає учнів до саморефлексії та самооцінки, а також надає численні можливості для самостійної практики.

Використання зворотного дизайну є оновленим підходом планування та проведення уроків хімії, що дозволяє покращувати практику викладання та навчання учнів, підвищувати ефективність уроку.